

MAGYAR KURIR

1813
24
8

Indult Bétsből, Pénteken, December 24-ik napján, 1813-dik esztendőben.

Az Austriai Császári és a Nagy Britanniái Királyi Udvarok ilyen Kötésre léptek együtt a' folyó esztendőben Oktob. 3-dikán *T.plitzben*: —

„Az igen Szent és megoszolhatatlan Háromságuk nevében. —

„Ő Felsege Austria' Császára Magyar és Cseh Országok' Királya, és ő Felsege a' Nagy Britanniái és Irlandiai egyesült Birodalom' Királya, attól a' kívánságtól lelkesítettvén, hogy a' kettőjük' Koronája és Statusaik között való barátság és jó egyetértés megújíttassék, 's annak szükséges volta felől meggyőzöttvén, hogy költsönös alkudozásokra lépjenek, az eránt, hogy annak az oly igen ohajtott közönöségnek leküszöbölését siettesseék, a' melly Európának tsendességét és boldogságát a' Hatalmasságok között való igasságos egyenlő egyarányosságnak helyreállíttatása által, erős és állandó fundamentomnak kezessége alatt bátorságozásá tegye, ezen kettős célnak elérhetésére nézve a' jelen lévő, Előre való Szövetséges Kötésben egyeztek meg. —

„E végre telyes hatalmú Biztosokká nevezték ki ő Felsegek, tudniillik —

Ő Felsege az Austriai Császár Magyar és Cseh Országok' Királya Gróf *Metternich Winneburg Ochsenhausen Kelemen Venzel Lotharius* Urat, az Arany Gyapjas Rend' Ríttérét, a' Sz. István Magyar Kir. Rend' 's az Orosz Sz. András, Sz. Newszky Sándor es Sz. Anna, 's így szintén a' Pruzsiai Fekete és Veres Sas, 's több más Ben-

dek' Nagy Keresztését, a' Mária Therésia Katona Rendjének Cancellariusát, az egyesült Festő Cs. Akadémia' Kurátorát, az ő Cs. K. Apostoli Felsege valóságos Kame-rariusát, Belső Titkostonátosát 's Conferentziális és külső dolgokra ügyelő Minis-terét — 's ő Felsege Nagy Britannia' Királya, *Gordon György* Urat, *Aberdeení Grófot*, *Fortmarinei Vicontot*, *Iladdí*, *Methlici*, *Tarvisi*, 's *Kethiei Lordot*, 's a' többi, a' Parlamentom Felső Házábeli 16 Lordok' egyikét, az igen régi és igen nemes Tövis Rend' Ríttérét, a' Cs. K. Udvar-nál lévő rendkívül való és telyes hatalmú Követet; a' kik a' magok telyes hatalmokat illető leveleiknek költsönös általadása után a' következő tikkelyekben egyez-tek meg: —

„I). Legyen barátság, igasságos és állandó egyesség ő Felsege az Austriai Császár Magyar és Cseh ország' Királya, és ő Felsege Nagy Britannia 's Irlandia egyesült birodalmának Királya, 's utánnok következő örökösök között; 's a' két Udvarok között való régi összeköttetés egész kiterjedése szerént álljon viszcse. Ehez képpest arra fogják az alkívó Felseges Hatalmasságok egész figyelmetességeket fordítani, hogy a' költsönös barátság és egyet-értés közöttök fenntartassék, és minden elkerültessék, a' mi azon egyességet és jó egyetértést megháborúthatná, a' melly ze-rentsére közöttök ismét lábra állott. Ő Felsegek mennél hamarább lehet meg fog-nak egyezni egymás között a' Végő Szö-

vetségi Kötésnek szikkelyei felett is. —

„II). Ó Felsege az Austriai Császár által dandóul meghatározván magában, hogy a jelen való hadakozást minden kitelhető erővel folytatni fogja, arra kötelezi magát, hogy a közönséges ellenség ellen való *activus* munkára minden hadi erejét kiállítja. —

„III). Ó Felsege a Nagy Britanniai Király is arra kötelezi magát részéről, hogy Austriának iparkodásait minden hatalmában lévő eszközök által segélleni fogja. —

„IV). A két alkútvó Hatalmasságok tökéletes egyetértés szerént fogják folytatni a hadi munkát. A magok politikájokat illető tekintetben egymással mindent közlenek. Mindeneknek felette arra kötelezik magokat költsönösön, hogy a közönséges ellenséggel semmi magános alkudozást nem tesznek, és semmi békességet, semmi fegyvernyúgvást, vagy semmi nem egyéb fele egyezést, egymással való költsönös egyetértés nélkül nem kötnek. —

„V). A tsatározó armádáknál meghítelezett tiszteknek kell lenni költsönösön, a kik azzal a jussal birjanak, hogy a magok Udvaraikkal levelezzenek, s ezeket a hadi történetek; és a hadi történeteket illető minden környúlállások felől tudósítsák. —

„VI). A kereskedésbeli állapot a két Hatalmasságok között álltassék vissza. —

„VII). A jelen lévő Kötés a két Hatalmasságoknak Szövetségeseikkel közöltessék. —

„VIII). Ez a Kötés két hónapok alatt, vagy ha lehet még hamarabb is ratifikáltassék. —

„Ennek hitelesítésére mi alólt meg hatalmazott Biztosok, a nekünk adatott teljes hatalom szerént a jelen lévő Előre való Szövetséges Kötést subscribáltuk, és petsétünket rá ütöttük. —

„Így történt *Tóplitzen*, Oktob. 3-dikán, az ezer nyolcz száz tizenharmadik esz-dében. —

„Gróf *Metternich-Winneburg-Ochsenhausen-i Kelemen Ventzel Lotharias*,

„Lord *Aberdeen*.

A tsatározó mezőkről.

A Német országi újságok szerént a Dantzkai Capitulatzióra nézve is az a nehézség fordúlt elé, a mi a Dresdaira nézve elé fordúlt volt. A Norimbergai újság erősíti, hogy az a Kurir, a kit az ostromló sereg vezére a Württembergi Herceg *Dantzka* mellől ezen capitulatzióval az össze szövetkezett Hatalmasságoknak fő hadi szállásokra küldött vala, oly parantsólatlalt bostáttatott onuet vissza, hogy a Capitulatzió vissza vettetik, és *Generális Rappnak* szabádság engedtetik arra, hogy akár Dantzkát ismét foglalja el a vezérlése alatt lévő sereggel, akár pedig vegezzel együtt útját; mint hadi fogoly, az Orosz birodalomba. — A Capitulatzióban meg volt engedve *Gen. Rappnak* és seregeinek, hogy *Frautzia* Országba, mint hadi foglyok vissza térhessenek s vagy ugyan anyielenséges foglyok érettek vissza küldettesenek, vagy pedig hogy esztendőnek és bizonyos napoknak eltelése előtt az összeszövetkezett seregek ellen ne tsatázzanak.

A *Torgani* őrző sereggel is munkáha vétetett vala a Capitulatzió, de nem mehete tökéletességre; a melly történetről így írtak az ostromló seregből Dec. 9-dikén: — „Felkérettetvén a *Torgani* Kormányozó, fegyvernyúgvást kért magának, hogy az alatt a feltételek eránt meg lehessen egyezni. A Kormányozótól projektáltatott feltételek azonközben olyanok valának, hogy azokat a mostani környúlállások között helybe hagyini lehetetlen vala; melyre nézve ezeket *Pruszszus Generális Gr. Tauentzien* az ostromló sereg vezére egyátallában vissza vetette. A fegyvernyúgvás tehát Dec. 6-dikán délután felmondattatván, a váróak ágyúztatása még

azon éjjel ismét elkezdett, és nagy égreket okozott. Superintendens *Kock* kijött tegnap mint város követje Torgauból Gróf *Taentzien*hez, esedezvén neki, hogy kedvessen a' városnak; melyhez képpes még tizenkét órányi fegyvernyúgvás engedtetett a' Kormányozónak, hogy az alatt az alkudozás még egyszer megpróbáltassék, a' melly ugyan ma meg is történt, de ismét olyanok voltak a' Kormányozó' kívánásai, hogy nem csak most is ájallyában visszavetni kéntelenítettet azokat Gr. *Taentzien*, hanem oly báthatosán hozzá fogarott ismét a' várnak ágyúztatásához, mint az ostromnak elkezdődésétől fogva még nem történt.

*Stettinne*k általa dattatása valósággal meg történt Dec. 5-dikén a' Capitulációval megegyezőleg. Az őrző sereg a' vár mellé katonai tisztelettel és pompával kijővén, fegyverét batálianonként letette. A' muníziót, és ágyúkat, mellyeknek száma 351 volt, a' Pruszsus tisztek számszerént általvették. A' vár erősségei igen jó állapotban találtattak. Az őrző sereg állott 7 Generálisokból, 535 tisztekből, és 7100 altisztekből és közemberekből. Az ezek között találtató 1400 Hollandusok nagy örömmel felszurták az *Orániai kokardát* (pántlika tsukrot), hogy magokat haladék nélkül özsze tsatólják az ő szabadságért tsatkozó rokonaikkal. Az őrző seregnek az a' része pedig, a' melly Frantziákból állott, útnak indított a' *Vistulán*túl lévő Pruszsus tartományok felé a' számára kirendeltett szállásokra. A' Stettinbe bémarschírozó Pruszsus seregeknek a' Magistratus nagy örömmel eleikbe jött, s azután hálaadó inneplések tartattak a' megszabadulásért. A' Frantzia tisztek' és közkatonaák' feleségeiknek szabadság engedtetett, akár férjeikkel hadi fogságra, akár Frantzia országba háza menni.

Más tudósítások szerént azért nem fogadta el Gróf *Taentzien* a' Torgaui Kormányozótól ajánlatott capitulációt, mint

hogy ez egyebek között azon 20 millió Frau, kökat is Rikarta kököt, mellyeket Napoleon Császár ezen várnak békerttetése előtt bátorságnak okáért ebbe béküldött vala.

A' Torgau előbbieni Kormányozótól a' meghalálozott Gróf *Narbonne*ól ezeket jegyzik meg: — Ő a' XV-dik Lajos Király udvarában már *Edelknab* volt; azután katonaságra adván magát XVI-dik Lajos alatt Generál-Lajtnantá lett, de többire a' XV-dik Lajos leányainak udvarokban lakott, a' kik előtt nagy tekintetben volt. A' revolutzionnak kiütésével hadi Ministerré lett, a' midőn oly urajánlast tettetett a' Nemzeti Gyűllés' tudtával az ifjú *Custine* által az akkor uralkodó Braunschweigi Hertzegnek, hogy a' Francia armádánál vállalja fel a' fő vezerséget; a' melly ajánlast a' nevezett Hertzeg el nem fogadván, s az alatt a' revolutzionnak lármái naponként nevedvén, Gróf *Narbonne* is lemondott a' Ministerrégről, és nyugodalomra adta magát, a' mellyel, és mértékletességével s vigyázóságával azt nyerte, hogy nem lett, mint sok mások a' sokféle részrehajlás eselkedéseinek áldozajokká. Mikor Napoleon Császár lett, Generáladjutánsává nevezte Gróf *Narbonne*t, s azolta több féle Követségi és Politikai foglatasságokat bizott rá. Mikor 1809-ben a' Frantziák Magyar országban voltak, ő Győrben volt, mint Kormányozó. Az 1812-dikben kiütött háboruban fontos követségek hízáttak reá Berlinbe, az Orosz fő hadi szállásra, és más helyekre. Részesült a' Moskaui veszedelmes futás inségeiben is, de megbirta azokat. Az 1813-dik esztendőben Gróf *Otto* helyett Rósi Követté neveztetett, innét pedig Dresdába hírdítatott, s onnet végtére Torgaubá küldetett Kommandánsnak, a' hol a' 16 aláta elesvén, oly ütést kapott Gróf *Narbonne*, hogy 9 napra, v. m. Nov. 17-dikén meghalt. Hatvan esztendősnél idősebb volt.

Német Birodalom.

Ö. Austriai Császari Felsége Dec. 15.

ajken szerentséssen megérkezett *Wartzburgból*, a' testtérével *Ferdinandus* Nagy és Fő Hertzeggel *Freiburgba*, a' hova Hertzeg *Schwarzenberg* már még 12-dikben megérkezett vala a' maga fő hadi-szállásával. A' város lakosai és az Universitásbéli tanulók lei-hatatlan vígadozással fogadták ő Császári Felségét, a' ki 16 háton menvén - bé a' városba, eleibe ment és szállására kísérte a' véghetetlen sokaság; az előkelőbb lakosoknak feje ruhába öltözött leánykáik virágokat és zöldellő tserfa leveleket hintoztek - el ő Felsege előtt. Estvél 9 órakor a' szállása eleibe mentek ő Felsegének a' négy Fakultásbéli minden tanuló, égő szövevényekkel és muzsikával, és sokszori élyen-kiáltás után néhány strofákból álló szép Német verseket adtak által a' kegyes Felsegnek, ki a' folyosóra kiállván, ott fogadta - el ezen tisztelettelélekét. A' város szépen meg volt-világosítatva. — Ő Orosz Császári és Pruszsiai Királyi Felsegek is várattattak *Breitsgunak* ezen fő városába.

Ő Austriai Cs. Felsege a' maga Fő Kamarássát Gróf *Wirbna* Urat az arany Gyapjas Rend' Ritterét, Carlsruhe városába küldötte ugyan ezen Rendnek nagy czimerével a' most ott tartózkodó Baváriai Királyhoz; a' ki pedig ő Cs. K. Apostoli Felsegének a' Sz. Hubert Baváriai Rend' nagy czimerét küldötte.

Cseh Ország.

Noch József Úr, a' Leitmeritzi Kerület' Biztosa, egy buzdító hirdetést intézett a' Prágai újság szerint a' jótételre hajlandó közönséghez, az ellenséges seregek által elpusztított *Gulmi*, *Nollendorf*, és *Peterswald* ei lakosoknak segítettések végett, a' melly hirdetésben ezek mondatnak: — „A' nevezett vidékeknek lakosai annyira elpusztítottak, hogy ezenként jutottak koldús botra; az azelelt magokat jobbit földművesek nem csak min-

den gabonájukat és marháikat, hanem munkához megkívántató műszereiket, ruházatjokat, sőt házaikat is elvesztették. A' sok ezer forintokra telő kárvallás pedig annyival szörnyösebb, hogy a' téli időnek elközeledése miatt földjeiket is már most-meg nem művelhették s házaikat fel nem építhették. Felseges-Urunk már 30 ezer forintokat rendelt a' maga atyai jószívűsége szerint az ő felsegítettésekre, és minthogy a' Monarchiában számos nagy lelkű emberbarátok találtnak, tehát reménleni lehet, hogy a' Haza' atyától megtattatott szép példaadás nem fog követés nélkül maradni.“ — Ezen megillető előadásnak az a' következése lett, hogy itt Bétsben azonnal a' következő adományok gyűltek össze a' város' Kapitányságánál: Ő Cs. Fő Hertzegségnek, Károly 200, Antal 100, János 100, Lajos 100, Rainer 200, Albert Királyi Hertzeg 200; Rátoliska Udv. Tanácsos Úr ő Méltósága 30, Kleebergi Gütler Udv. Tanácsos Úr ő M. l. ga 50, Báró Q. 10, Nemes W. úr 10, egy nevezetlen is 10, mind együtt 1110 forintokat adtak.

Olasz Ország.

Az Olasz országban Dec. 2-dikától fogva 9-dikéig folyt hadi történetekről környüllásos tudósítás érkezett Pegyvertármester Báró *Hillertől*; melyben így adtak elé a' dolgok: — F. M. Lajtinant Báró *Marschall* Dec. 2-dikán által küldetett a' Benyovszky Regimentjének két Batalionjaival egy hajós hidon az *Etsch* vizen *Boara* mellett, rész szerént azért, hogy *Veletznének* körülvéttetését siettesse, részszerént pedig, hogy a' Gen. Gróf *Nugentel* való közösülést, a' ki *Ferrarának* ezen napon történt odahagyása után, még a' job partján *Mesola* mellett állapodott valameg, fenntartassa. Báró *Marschall* ezen Batalionoknak egyikével *Lendinarát*, a' másikával *Rovigot* elfoglalta, oly ezézés-